

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version: Haavisto, A. & Palo, L. (2022) Näin se käy - hoitosuositukset paperilta todelliseksi käytännöksi. Pro terveys 3, 16-17.

Näin se käy

– hoitosuositukset paperilta todelliseksi käytännöksi

Ikääntyneillä potilassiirtoja sairaalan ja kodin välillä on paljon. Siirrot ovat haasteellisia hoidon jatkuvuuden ja oikean tiedon siirtymisen näkökulmista. Hoitotyön tutkimussäätiö (Hotus) on laatinut näyttöön perustuvan läkkään turvallinen kotiutuminen sairaalasta -hoitosuosituksen. Sairaanhoitajaopiskelijat veivät kehittämisprojekteilla hoitosuositusta käytäntöön.

Ikääntymispolitiikka kannustaa kotona asumiseen. Tämän mahdollistamiseksi tarvitaan ikääntyneiden toimintakykyä ylläpitävää toimintaa ja arjessa selviytymisen tukemista, kuten ateria-, hygieni- tai turvapalveluita. Ikääntyneillä on myös hoitajaksoja erikoissairaanhoidossa ja perusterveydenhuollossa. Tärkein syy palvelujen käytölle on muistisairaus, mutta myös yksinäisyys, vajaaravitsemus ja mielenterveysongelmat sekä heikentynyt liikuntakyky lisäävät sosiaali- ja terveyspalvelujen tarvetta. (1)

Ikääntyneiden palvelujen tuottamista ohjaa asiakaslähtöisyyden periaate eli palveluiden tulee vastata toimintakyvyltään, terveydentilaltaan ja kulttuuritautaltaan erilaisten ikääntyneiden yksilöllisiä tarpeita. Keskeistä on ikääntyneen ja häntä hoitavien eri tahojen näkemysten yhteensovittaminen, mikä vaatii sosiaali- ja terveysalan työntekijöiltä vahvaa ammattitaitoa. Asiakaslähtöinen koordinoitu palvelu parantaa hoidon jatkuvuutta, turvallisuutta ja lisää luottamusta am-

ISTOCKPHOTO

mattilaisen ja ikääntyneen välillä. Sujuva arki ikääntyneen omassa kodissa vähentää säännöllisten palvelujen tarvetta. (1)

Asiakkailla ja potilailla on lainsäädäntöönkin pohjautuva oikeus saada näyttöön perustuvaa hoitoa ja laadukkaita sosiaali- ja terveyspalveluja (2,3). Näyttöön perustuvalla hoitotyöllä tarkoitetaan parhaaseen saatavilla olevaan tutkittuun tietoon perustuvaa hoitoa, ja sen tavoitteena on tuottaa potilaille ja asiakkaille vaikuttavaa, tasalaatuista ja turvallista hoitoa (4). Siten tutkittu tieto ja hyvät näyttöön perustuvat hoito- ja toiminta-

käytännöt tukevat palvelujen toteuttamista (1).

Turvallisesti kotiin

Hoitotyön tutkimussäätiö (Hotus) julkaisee hoitosuosituksia ohjaamaan ja tukemaan käytännön hoitotyötä. *Läkkään turvallinen kotiutuminen sairaalasta* -hoitosuosituksen tavoitteena on kehittää ja yhtenäistää toimintatapoja iäkkäiden henkilöiden sairaalasta kotiutumisen tukemiseen ja vähentää turhia uusintakäyntejä terveydenhuollossa (4,5). Suositus on tarpeellinen, sillä sairaaloi-

INFO

Artikkelissa kuvataan kaksi esimerkkiä sairaanhoitajaopiskelijoiden toteuttamista kehittämisprojekteista. Projekteilla ohjattiin hoitohenkilökunnalle läkkään turvallinen kotiutuminen sairaalasta -hoitosuosituksen käyttöä.

den hoitoaikojen ollessa lyhyitä, potilas-siirtoja sairaalan ja kodin välillä voi olla lukuisia, etenkin paljon sairaalapalveluja käyttävillä ikääntyneillä. Siirrot ovat haasteellisia hoidon jatkuvuuden ja oikean tiedon siirtymisen näkökulmista.

Iäkkään turvallinen kotiutuminen sairaalasta -hoitosuosituksen suosituslauseet on ryhmitelty teemoihin: iäkäs hoidon keskiössä, ammattilaisten rooli iäkkään kotiutumisessa, ohjaus iäkkään henkilön kotiutuessa, perhe ja läheiset, kuntoutus ja toimintakyvyn edistäminen, lääkehoito ja ravitsemus. Jokaisen suosituslauseen perässä on sen näytönastetta kuvaava kirjain A–D (A vahva, B kohtalainen, C niukka, D ei tutkimusnäyttöä). Esimerkkinä suosituslauseesta ammattilaisten rooli iäkkään kotiutumisessa -teemassa on "Kanna ammatillinen vastuu iäkkään kotiutumiseen liittyvissä asioissa, sillä iäkkäät ja läheiset ilmeisesti kokevat luottavansa kotiutus päätöksessä terveydenhuollon ammattilaiseen, B." (5)

Tarkistuslistalla hoitosuositus haltuun

Iäkkään turvallinen kotiutuminen sairaalasta -hoitosuositusta on käytetty Laurea-ammattikorkeakoulun Porvoon kampuksen sairaanhoitajaopiskelijoiden kehittämissuorituksissa. Opiskelijat ohjasivat yhteistyökumppanien hoitohenkilökunnille hoitosuosituksen käyttöä kahdessa eri toimintaympäristössä.

Ensimmäisessä kehittämissuorituksessa opiskelijoiden yhteistyökumppanina oli päiväkirurgian yksikkö. Projektin tavoitteena oli yhtenäistää toimintatapoja hoitosuosituksen mukaisiksi potilaan kotiutuessa toimenpiteestä. Opiskelijat esittelivät Hotuksen verkkosivut ja hoitosuosituksen sisällön hoitajille, minkä jälkeen dialogissa luotiin yksikköön hoitosuosituksen mukainen tarkistuslista arkityön tueksi potilaan turvallisesta kotiuttamisesta.

Yhtenäinen toimintatapa turvallisille potilassiirroille

Toisessa projektissa kehitettiin kotisairaanhoidon kanssa iäkkään asiakkaan turvallista siirtymistä sairaalan ja kodin välillä. Projektin tavoitteena oli, että kotisairaanhoidon henkilökunta ottaa käyttöön hoitosuosituksen mukaisen yhtenäisen toimintatavan potilassiirtoihin sairaalan ja kodin välillä. Projektin alussa opiskelijat kartoittivat yhteistyökumppanin tarpeita ja toiveita. Projektin tuotoksena luotiin hoitosuosituksen pohjalta opiskelijoiden ja henkilökunnan yhteistyönä muistilista potilaan turvallisesta kotiuttamisesta.

Työelämäkumppaneiden antama palaute projekteista on ollut hyvää: hoitosuositukset ovat tulleet tutuiksi hoitohenkilökunnalle, ja työyhteisöt ovat löytäneet projektien tuotoksille myös uusia käyttömahdollisuuksia, kuten hoitosuositusten käyttö uusien työntekijöiden perehdytyksessä. Kehittämissuorituksissa opiskelijat ovat vahvistaneet osaamistaan asiakaslähtöisen ja näyttöön perustuvan hoitotyön soveltamisessa käytäntöön. Samalla opiskelijat ovat voineet tuoda hoitotyön käytäntöön uutta tietoa ja toimintatapoja. ●

LÄHTEET

- Sosiaali- ja terveysministeriö. Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2020–2023. Tavoitteena ikäystävällinen Suomi. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2020:29. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-5457-1>
- Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 1992/785. <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19920785>
- Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 980/2012. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2012/20120980>
- Hotus. Näyttöön perustuva toiminta. 2022. <https://www.hotus.fi/nayttöön-perustuva-toiminta/>
- Hotus-hoitosuositus: Iäkkään turvallinen kotiutuminen sairaalasta. Työryhmiä: Palonen M, Kariniemi K, Peltola P, Pesonen H-M, Rantanen A, Siira H. Hoitotyön tutkimussäätiö 2020. <https://www.hotus.fi/hotus-hoitosuositus-ikäkaan-turvallinen-kotiutuminen-sairaalasta/>

ANU HAAVISTO
sh, TtM, lehtori,
Laurea-ammattikorkeakoulu

LILJA PALO
esh, klö, THM, lehtori,
Laurea-ammattikorkeakoulu

Vinkkaa
kaverille
& tuo
uusi jäsen

Suosittele jäsenyyttä työssäkäyvälle ystävällesi ja ansaitse itsellesi palkinto! Saat GoGiftin 50 euron arvoisen Superlahjakortin jokaisesta uudesta jäsenestä.

Toimi näin:

➤ Suosittele Akavan sairaanhoitajat ja Tajaa työssäkäyvälle ystävällesi.

➤ Ohjaa ystäväsi liittymään jäseneksi täyttämällä jäsenhakemus ja pyydä häntä täyttämään lisätietoja kohtaan suosittelijan nimi.

GoGiftin lahjakortti lähetetään teille molemmille, kun ystäväsi on liittynyt jäseneksi ja maksanut ensimmäisen jäsenmaksunsa.

Yhdessä olemme enemmän ja vaikutamme entistä vahvemmin!

www.tajaa.fi